

необхідності підвищення стійкості тканин проти опромінення. Використовується соняшникова олія також у виробництві оліф, олійних лаків і емалей, пластифікаторів синтетичних смол, поверхнево-активних сумішей, технологічних мастил, мастильно-охолоджувальних рідин. Натрієві, калієві, літєві солі тригліцеридів і жирних кислот, які утворюються при рафінації соняшникової олії, використовуються у миловарній промисловості і у виробництві синтетичних миючих засобів.

В середньому за роки досліджень урожайність за рахунок протруєння насіння порівняно з не протруєним підвищилась на 4,8-10,4 ц/га. Кращим протруєником для всіх гібридів соняшнику виявився Максим XL, на варіантах з яким урожайність гібридів складала: Савінка – 34,5 ц/га, НК Долбі – 40,2 ц/га та Опера ПР – 38,7 ц/га.

Якість вирощеного врожаю представлена вмістом жиру в насінні гібридів.

Вміст жиру в ядрі насіння гібридів соняшнику (середнє за 2010-2011 рр).

Гібрид	Протруєник		
	Без протруєників (контроль)	ТМТД	Максим XL
Савінка (ранньостиглий)	49,2	50,0	50,2
НК Долбі (середньоранній)	51,3	53,4	54,3
Опера ПР (середньостиглий)	51,5	52,4	53,7

Найвищий вміст жиру в ядрі насіння зафіксовано у гібриду НК Долбі на варіанті з препаратом Максим XL – 54,3%, що перевищує інші гібриди на 0,6-4,1%.

ВПЛИВ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ М'ЯКОЇ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА В УМОВАХ ПІВДЕННО- ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

*Чемериський О.І., студент 5-го курсу, спеціальності 7.09010101
«Агрономія» навчально-наукового інституту агротехнологій і
природокористування ПДАТУ
Науковий керівник: кандидат с-г наук, доцент Хомовський І.Д.
Кафедра землеробства і агрохімії*

Рівень урожайності пшениці ярої і якості зерна значною мірою обумовлені дотриманням вимог технології вирощування. Результативність виробництва зерна цієї культури підвищуватиметься, якщо під час

вищого рівня враховувати і правильно використовувати вплив елементів технології, такі як сортові особливості, попередник, норми висіву. При підборі сорту для вирощування необхідно врахувати економічні можливості господарства та рівень реакції сорту на ступінь інтенсивності агро технологій. Одним з важливих факторів підвищення є правильний підбір попередника, що дасть можливість покращити якість зерна пшениці ярої і рівня урожайності без значних матеріальних затрат. Кращими попередниками для ярої пшениці є багаторічні та однорічні трави, соя, цукрові буряки, картопля, кукурудза та горох. Одним із найважливіших факторів впливу на урожайність пшениці ярої є оптимальний підбір норми висіву для кожної ґрунтово-кліматичної зони. Для нормального росту рослин потребують відповідної площі живлення, за якої вони можуть отримувати в достатній кількості вологу, світло, поживні речовини. Що до питання оптимальної норми висіву пшениці ярої знов набуває актуальність у зв'язку із впровадженням у виробництво нових сортів та розробки елементів технології вирощування пшениці ярої, і є предметом постійного вивчення як вітчизняних, так і зарубіжних вчених.

Провівши дослідження з вивчення впливу норми висіву на урожайність та якість зерна пшениці ярої, ми встановили позитивний вплив норми висіву на ріст і розвиток рослин пшениці ярої, якість зерна, урожайність.

Таблиця 1

Вплив норм висіву на урожайність пшениці ярої в умовах південно-західної частини Лісостепу України 2010 р (ц/га)

Норми висіву млн. насінин на га	Сорт	
	Колективна-3	Елегія Миронівська
3,5 (контроль)	33,8	32,4
4,0	36,0	35,2
4,5	38,6	37,4
5,0	40,6	39,0
Середнє значення по сорту	37,2	36,0

Аналіз показників урожайності наведених у (табл. 1) показав що у двох сортів, а саме Колективна-3 та Елегія Миронівська найкращий рівень урожайності був при нормі висіву 5,0 млн. насінин на га і складав сорту Колективна-3 – 40,6 ц/га, а в іншого сорту пшениці ярої Елегія Миронівська цей показник становив 39,0 ц/га.

Отже, результати проведених досліджень показують, що урожайність зерна пшениці ярої залежить від ґрунтово-екологічних умов, кліматичних, сортових особливостей, попередника і головним фактором являється вибір оптимальної норми висіву для конкретної ґрунтово-кліматичної зони.